

STEKLAR

GlasilO OZD STEKLARNE »BORIS KIDRIČ« in STEKLARSKE ŠOLE

Leto 8

Rogaška Slatina

Oktober 1980

Tudi po devetih mesecih poslovanja steklarne

Uspešni, kot še nikdar!

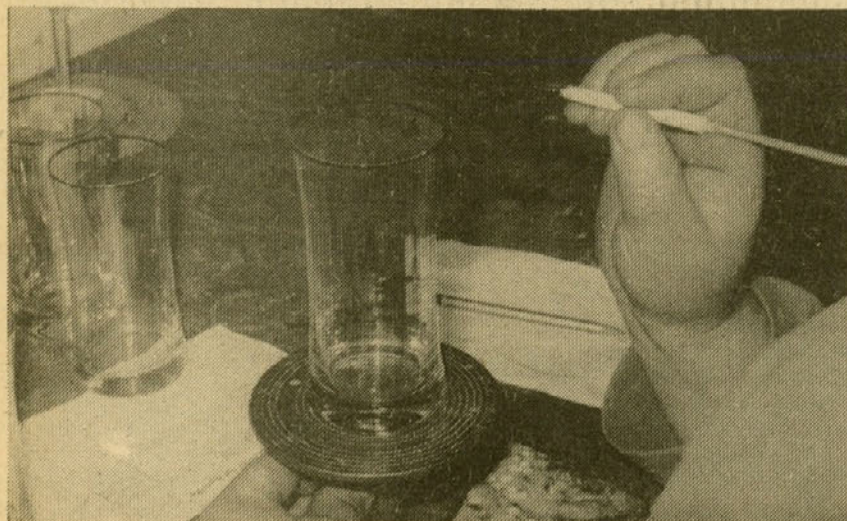
Ker do oddaje gradiva za to izdajo časopisa »Steklar« v tisk še niso bili znani dokončni finančni rezultati o poslovanju in gospodarjenju steklarne »Boris Kidrič« v letošnjih devetih mesecih, objavljamo v tem sestavku le nekatere podatke o proizvodnji, prodaji, izrabi delovnega časa, o odpadku in o osebnih dohodkih v tem obdobju za proizvodne temeljne organizacije. Služijo naj za dopolnilo h gradivu o našem letošnjem poslovanju in gospodarjenju, katerega namen je omogočiti slehernemu steklarju vpogled v poslovno in gospodarsko učinkovitost svojih tozdov, drugih tozdov in steklarne kot celote.

Večji proizvodnja, prodaja in izvoz

Iz tebele 1 je razvidno, da so bili letošnja proizvodnja v kosih in v kilogramih ter po prodajnih cenah, prodaja

in izvoz v dinarjih ter izvoz v ZDA dolarjih letos večji, kot so bili v enakem obdobju lanskega leta. Proizvodnja se je povečala v kosih za 0,6 %, v kilogramih za 3,8 % in po prodajnih cenah za 45,5 %. Prodaja v dinarjih se

Le mehak čopič in mirna roka omogočata kvalitetno izdelane robove! – foto Z. Novak

Preberite!

Samoupravljalci brez informacij so kot slepci pred semaforjem 4

Tisoč delavcev – sodelavcev 5

Navad ni mogoče menjati čez noč 6

Oskrba – problem številka ena 7

... O perspektivah poklica 8

Kljub težavam naloge uresničili... 10

Nadaljujemo izpopolnjevanje 11

V septembru 1269 delavcev 12

Ignac Jernejšek 12

Franc Gobec 13

Nerazdvojna sestavina dela 13

Prizadevni gasilci 14

Na Boču vsi zadovoljni 15

Prijavite se 15

Nagradna križanka št. 77 16

STEKLAR

Tabela 1: Primerjalni podatki o proizvodnji v kosih, kilogramih in po prodajnih cenah ter o prodaji v dinarjih in o izvozu v dinarjih ter ZDA dolarjih v letošnjem in lanskem obdobju januar-september ter ustrezni indeksi

Kazalci o poslovanju	Doseženo		Planirno za I.-IX. 1980	Indeksi	
	I.-IX. 1980	I.-IX. 1979		1980/1979	1980/plan 80
Proizvodnja (kosi)	3,654.741	3,632.417	3,837.450	100,6	95,5
Proizvodnja (kg)	881.794	849.342	912.540	103,8	96,6
Proizvodnja po prodajnih cenah (din)	222,886.068	153,174.741	213,257.830	145,5	104,5
Prodaja (din)	237,651.168	160,933.485	215,800.000	147,4	110,1
Izvoz (din)	134,261.774	90,147.133	117,300.000	148,9	114,5
Izvoz (ZDA dolarji)	5,284.521	4,299.246	5,181.030	122,9	102,0

je povečala za 47,4 %, izvoz v dinarjih se je povečal za 48,9 % in izvoz v ZDA dolarjih se je povečal za 22,9 %.

V primerjavi z letošnjim planom za devet mesecev pa je bila v tem obdobju letos proizvodnja v kosih nižja za 4,5 %, v kilogramih pa za 3,4 %, medtem ko je bila proizvodnja po prodajnih cenah večja za 4,5 %. Prodaja v dinarjih se je povečala v primerjavi s planom za 10,1 %, izvoz v dinarjih se je povečal za 14,5 % in izvoz v ZDA dolarjih se je povečal za 2,0 odstotka.

Ko vrednotimo našete podatke, naj še enkrat opozorimo, da proizvodnja v kilogramih in v kosih nista ravno najboljša za prikazovanje naše, tako zelo značilne proizvodnje!

Zanimivo pa je pogledati proizvodnjo in odpadek v posameznih temeljnih organizacijah združenega dela!

V tozdu Osnovna izdelava več narejenih kosov

Iz tabele 2, ki kaže proizvodnjo in odpadek v tozdu Osnovna izdelava, je razvidno, da so steklarji v letošnjih devetih mesecih napihali za 1,9 % več kosov kot v enakem obdobju lanskega leta in da so predali za 1,5 % več kosov kot lani.

Najboljšo primerjavo pa omogoči struktura ali sestavljenost odpadka glede na število proizvedenih kosov letos in lani. Število 7,35 pri napaki dela pove, da smo letos pri 100 narejenih kosih zaradi napake dela zavrgli 7,35 kosov, medtem ko smo v enakem obdobju lanskega leta na enako število narejenih kosov zavrgli manj - le 6,93

kosov. To pa pomeni, da smo bili v odpadku letos slabši kot lani.

In v letošnjem letu smo od 100 napihanih izdelkov uskladiščili 81,43 kosov, medtem ko smo lani uskladiščili 81,73 kosov. To pa pomeni, da bodo morali naši sodelavci v osnovni izdelavi nameniti še veliko skrbi zmanjšanju odpadka. Zato tudi svetujemo nadrobneje pogledati v tabelo 2, ki bo vsakomur iz tozda Osnovna izdelava nakazala, kaj in kako ravnati!

Boljša izraba stroja bibok v tozdu Dodelava!

Tudi v tozdu Dodelava so letos zabeležili veliko večjo proizvodnjo kot lani, kar je razumljivo, saj ta temeljna organizacija prevzema napihane in neposkodovane kose iz tozda Osnovna izdelava.

Zanimivo je, da je v letošnjih devetih mesecih stroj bibok rezal in obrusil za 11,4 % več kosov kot v lanskih devetih mesecih.

Le nekoliko večjo proizvodnjo kot lani so letos zabeležili tudi v žgalnici, v grobi brusilnici in na malem stroju bibok. V vseh drugih oddelkih tega tozda pa so letos oddali manj kosov kot lani?! In pri tem velja omeniti, da je bil letos odpadek večji pri obeh bibokih ter v oddelku za žigosanje, v vseh drugih oddelkih pa se je odpadek letos v primerjavi z lanskim zmanjšal.

Za koliko se je odpadek letos povečal ali zmanjšal, kažejo indeksi v tabeli 3. Pri tem pomenijo vrednosti nad 100 povečanje v tistem odstotku, ki vrednost 100 presega, vrednost pod 100

pa pomenijo zmanjšanje v tistem odstotku, ki je manjši od 100.

V tabeli 3 pomeni v navpočni koloni ali vrsti za odstotek odpadka na primer število za rezalnico 0,1165, da smo na tisoč narejenih kosov zavrgli zaradi loma le 1,165 kosov, medtem ko je bilo lani zavrnjenih na tisoč narejenih kosov 3,149 kosov. To pa pomeni letos za 63 % manjši odpadek!

Tudi sodelavcem iz tozda Dodelava svetujemo, naj si tabelo 3 in v njej prikazane podatke zelo skrbno ogledajo, pa bo za vsakogar med njimi zadosti spodbud, kako delati v bodoče!

V tozdu Kristal obdelali več kosov...

Kakor smo zapisali za tozda Osnovna izdelava in Dodelava, je treba tudi za tozdu Kristal zapisati, da so v vseh njegovih oddelkih, razen pri vrtnanju, letos zabeležili oziroma imeli opraviti z več kosi kot lani. V kislinski polirnici so polirali za 19,6 % več kosov, v vezalnici pa so zapakirali za 13,4 % več kosov.

Delež odpadka v primerjavi s proizvedenimi kosi je bil v posameznih oddelkih različen. V brusilnici je bil za 6,3 % manjši kot lani, v kislinski polirnici pa je bil kar za 23,2% večji. Tako so morali v brusilnici letos v devetih mesecih zaradi loma na 100 prejetih kosov zavreči 1,7 kosov, medtem ko so morali lani zavreči 1,81 kosov.

Na enak način razberite tudi vse druge podatke iz tabele 4, v kateri povedo indeksi z vrednostmi nad 100 ali pod 100, za koliko sta bila proizvodnja

Tabela 2: Primerjalni podatki o izdelanih kosih, odpadku in strukturi odpadka v tozdu Osnovna izdelava v letošnjem in lanskeoletnem obdobju januar - september (vse v kosih!)

Kazalci o poslovanju	Narejeno I.-IX. 1980	Struktura v odstotkih	Narejeno I.-IX. 1979	Struktura v odstotkih	Indeksi 1980/79
Izdelani kosi	4,949.165	100,00	4,855.505	100,00	101,9
Napaka dela	363.587	7,35	336.510	6,93	108
Napaka dela II. a	185.878	3,75	133.661	2,75	139,1
Napaka stekla	551.802	11,15	541.146	11,15	102,0
Napaka stekla II. a	214.356	4,33	174.295	3,59	123,0
Lom hladilnice	3.893	0,08	9.385	0,19	41,5
Izdelani kosi I. vrste	3,629.649	73,34	3,660.508	75,39	99,2
Skupaj predani kosi	4,029.883	81,43	3,968.464	81,73	101,5

STEKLAR

Tabela 3: Primerjalni podatki o izdelanih kosih in o odpadku v TOZD Dodelava v letošnjem in lanskoletnem obdobju januar-september (vse v kosih!)

Oddelki	Doseženo I.-IX. 1980			Doseženo I.-IX. 1979			Indeksi 1980/79	
	Prejeti kosi	Odpadek		Prejeti kosi	Odpadek		Kosi	%
		Kosi	%		Kosi	%		
Rezkalnica	2.538.320	2.958	0,1165	2.619.256	8.249	0,3149	96,9	37,0
Bibok veliki	1.700.587	28.844	1,6961	1.526.499	22.863	1,4977	111,4	113,2
Bibok mali	463.882	3.192	0,6881	456.808	2.796	0,6121	101,5	157,7
Žgalnica	3.067.064	63.339	2,0651	2.981.568	66.107	2,2712	102,9	90,9
Slikarija	191.167	492	0,2574	255.154	1.091	0,4276	74,9	60,2
Groba brusilnica	2.551.743	47.060	1,8442	2.537.671	48.125	1,8964	100,6	97,2
Vežalnica	2.724.619	9.416	0,3459	2.948.114	10.322	0,3501	99,8	96,9
Žigosanje	316.379	3.237	1,0231	365.151	3.295	0,9024	86,6	113,4

oziroma odstotek odpadka višji ali nižji kot lani! Tudi vi, sodelavci v tozdu Kristal!

V tozdu Dekor Kozje večja proizvodnja in manjši odpadke

Iz tabele 5, ki kaže podatke o letošnjem in lanskoletni proizvodnji, oddanih kosih in odpadku, je morda najzanimivejši tisti podatek, ki kaže, da so v tej temeljni organizaciji v lanskih devetih mesecih na 100 prejetih kosov zaradi odpadka zavrgli 5,8 kosov, medtem ko so letos na enako število prejetih kosov zavrgli le 3,7 kosov, kar je za 36,3% manj!

Kaj pa zaposlenost in izraba delovnega časa?

Število zaposlenih se je letos v primerjavi z lanskim letom povečalo v vseh tozdh in sicer v tozdu Osnovna izdelava za 5 delavcev ali za 1,3%, v tozdu Dodelava za 9 delavcev ali za 6%, v tozdu Kristal za 7 delavcev ali za 2,2% in v tozdu Dekor Kozje za 7 delavcev ali za 7,8%.

Torej smo v letošnjih devetih mesecih zabeležili rahlo povečanje zaposlenosti. Število produktivnih delovnih ur se je povečalo v tozdu Osnovna izdelava za 3,3%, v tozdu Dodelava za 8,5%, v tozdu Kristal za 7,9% in v tozdu Dekor za 8,9%.

Če naštetje podatke primerjamo s proizvodnjo v kosih, pa lahko ugotovi-

mo, da v nobenem tozdu - razen v tozdu Dekor - ne moremo govoriti o povečanju produktivnosti!

Seveda pa smo spet pri ugotovitvi, da narejen kos v naši ročni industriji, v kateri se sortiment hitro spreminja, nikakor ne more biti pravo merilo za produktivnost. Zato bi veljalo razmisliti o uvedbi določenih težavnostnih faktorjev glede na vloženo delo, s katerimi bi lahko bolj realno merili produktivnost dela. Že več let nam proizvodnja v kosih, nekoliko manj v kilogramih, upada, izdelki pa so vse višje stopnje obdelave!

V vseh tozdh zmanjšani bolniški izostanki z dela

Morda je med vsemi podatki najbolj razveseljiv, da so bolniški izostanki z dela v prav vseh temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti skupnih služb v letošnjih devetih mesecih v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta manjši. In to bolniški izostanki skupaj, se pravi tisti, do trideset dni, in tisti, nad trideset dni. Bolniški izostanki do 30 dni so se v letošnjem letu zmanjšali v tozdu Osnovna izdelava za 17,9%, v tozdu Dodelava za 2,6%, v tozdu Kristal za 3,4% in delovni skupnosti skupnih služb za 24,2%, medtem ko so se v tozdu Dekor Kozje povečali za 17,1% in v tozdu Servisne dejavnosti za 27,1%.

Zanimivo je pogledati na tabelo 6, ki kaže za vse tozde in za delovno skupnost, koliko je bilo v povprečju vsak delovni dan delavcev na bolniškem dopustu do 30 dni in koliko skupaj - do 30 dni in nad 30 dni! Morda bo tudi skrben primerjalni pogled spodbudil še koga, da bo prispeval svoj delež k nadaljnjemu zmanjševanju bolniških izostankov in s tem k povečanju izrabe razpoložljivega delovnega časa in strojev!

Tabela 5: Primerjalni podatki o prejetih kosih, odpadku in prodanih kosih tozda Dekor Kozje v letošnjem in lanskoletnem obdobju januar - september (vse v kosih!)

Kazalci	Doseženo I.-IX.		Indeksi 1980/79
	1980	1979	
Prejeti kosi	309.863	211.802	146,3
Odpadek	11.422	12.382	92,2
Oddani kosi	298.441	199.420	149,7

To še zlasti, če medsebojno primerjamo število zaposlenih delavcev v posameznih tozdh in v delovni skupnosti skupnih služb s številom delavcev, ki so v povprečju zaradi bolezni izostali z dela. Deleži so naslednji: v tozdu Osnovna izdelava je izostalo 7,2% delavcev, v tozdu Dodelava 6,4%, v tozdu Kristal 6,5%, v tozdu Dekor 7,2%, v tozdu Servisne dejavnosti 6,9% in v delovni skupnosti skupnih služb 4,2%!

Tabela 4: Primerjalni podatki o izdelanih kosih in o odpadku v TOZD Kristal v letošnjem in lanskoletnem obdobju januar-september (vse v kosih!)

Oddelki	Doseženo I.-IX. 1980			Doseženo I.-IX. 1979			Indeksi 1980/79	
	Prejeti kosi	Odpadek		Prejeti kosi	Odpadek		Kosi	%
		Kosi	%		Kosi	%		
Označevanje	772.595	700	0,0906	738.003	758	0,1027	104,7	88,2
Brusilnica	786.138	13.368	1,7005	756.324	13.725	1,8145	103,9	93,7
Umivanje	758.901	319	0,0420	693.457	232	0,0335	109,4	125,4
Kislinska polirnica	1.067.208	11.340	1,0626	892.126	7.695	0,8625	119,6	123,2
Vežalnica	1.032.414	1.609	0,1558	910.019	2.138	0,2349	113,4	66,3
Avtomat	43.059	1.634	3,7948	41.833	1.223	2,9350	102,9	119,7
Vrtanje	55.537	576	1,0371	56.719	336	0,5924	97,9	175,1

Tabela 6: Primerjalni podatki o povprečnem številu delavcev na bolniškem dopustu za vse tozde in delovno skupnost skupnih služb v letošnjem in lanskoletnem obdobju januar – september

Temeljne organizacije	I.–IX. 1980		I.–IX. 1979		Indeksi 1980/79	
	Do 30 dni	Skupaj	Do 30 dni	Skupaj	Do 30 dni	Skupaj
Osnovna izdelava	14,4	28,7	20,0	37,0	72,0	77,5
Dodelava	6,7	10,1	6,9	12,6	97,1	80,1
Kristal	11,9	21,2	12,2	19,6	97,5	108,1
Dekor Kozje	4,4	7,0	3,4	7,7	129,4	90,9
Servisne dejavnosti	2,8	4,9	2,6	5,2	107,6	94,2
Delovna skupnost	3,6	7,0	4,7	7,2	76,6	97,2
Skupaj	43,7	78,8	49,8	89,3	87,7	88,2

Osebni dohodki so se povečali za skoraj 35%!

Razveseljivo je tudi, da so se v letošnjih devetih mesecih naši osebni dohodki v povprečju povečali za 34,8%, če jih primerjamo z našimi osebnimi dohodki v lanskih devetih mesecih. To je razvidno tudi iz tabele 7, v kateri so povprečni osebni dohodki in indeksi za primerjavo s povprečnimi osebnimi dohodki v lanskih devetih mesecih, vendar brez bolniške in brez nadurnega dela (to je dela v podaljšanem delovnem času), vendar z vročinskim dodatkom!

Če pa primerjamo naše osebne dohodke s povprečnim mesečnim osebnim dohodkom v slovenskem gospodarstvu, ugotovimo, da smo z njimi še vedno za 12% pod republiškim povprečjem!

In namesto sklepa...

Pred nami je bila, ko se je iztekel september, še četrtnina tega leta. Ko pa prebirate ta sestavek, se je iztekel skoraj še oktober... To vse so tako imenovani močni meseci, tako po proizvodnji kakor tudi po prodaji. Zato smemo upravičeno pričakovati zares

Tabela 7: Podatki o povprečnem izplačanem neto mesečnem osebnem dohodku v temeljnih organizacijah za obdobje januar – september 1980 in primerjalni indeksi za enako obdobje lanskega leta (v dinarjih!)

Temeljne organizacije	Povprečni osebni dohodek	Indeksi 1980/79
Osnovna izdelava	7.817,95	132,4
Dodelava	6.109,15	128,9
Kristal	6.997,80	137,5
Dekor Kozje	6.694,30	137,7
Servisne dejavnosti	7.974,85	132,6
Delovna skupnost	7.511,45	137,8
Povprečje stek.	7.258,20	134,8

uspešen konec tega poslovnega leta kot posledico naše resne zavzetosti, da bi delali, poslovali in gospodarili kar se da dobro!

O finančnih kazalcih, o stroških in o delitvenih razmerjih ob periodičnem obračunu za letošnjih devet mesecev pa bomo poročali v naslednji, novembrski izdaji »Steklarja«!

B. N.

Spoznanje, ki ni novo

Samoupravljalci brez informacij so kot slepci pred semaforjem

Pred nekaj tedni smo prejeli delavci steklarne »Boris Kidrič« spominske značke ob proslavi tridesetletnice samoupravljanja v tej naši rogaški delovni organizaciji. Zelo tiho je potekal ta jubilej; lahko bi rekli, da kar pretiho za trideset let naporega dela v steklarstvu in za trideset let graditve samoupravljanja v naši delovni organizaciji! Veliko, veliko se je namreč v teh tridesetih letih spremenilo...!

Spremembe...

O spremembah na naši dosedanji samoupravni poti govorijo tri ustave, nekaj desetih ustavnih amandmajev ali dopolnil in številni sprejeti samoupravni sporazumi. Končno smo sprejeli tudi zakon o združenem delu ali, kakor mu rečemo tudi, mala ustava, v katerega prvem členu smo si zagotovili neodtujljivo pravico in dolžnost do samoupravljanja z družbenimi sredstvi in pravico do rezultatov svojega dela.

Z uresničevanjem zakona o združenem delu smo se tudi v naši steklarni resno spoprijeli. V začetku leta 1979 so zaživele ustanovljene temeljne organizacije združenega dela ali tozdi. Po končanem prvem letu poslovanja tozdiv smo že ugotovili njihove poslovne in gospodarske dosežke. Bili so kar dobri, žal pa ne enako dobri v vseh tozdivih. Trije med njimi, z boljšimi poslovnimi dosežki, so si razdelili del dohodka za osebne dohodke, trije pa so ostali praznih rok in se s tem celo sprijaznili, čeprav ne lahko. In začeli so

razmišljati o tem ter ugotavljati vzroke za manj uspešno poslovanje. To pa je že pomenilo, da so tozdi oziroma delavci v njih začeli igrati vlogo pravih gospodarjev, čeprav so se med njimi tu in tam tudi nekateri do izkazanih rezultatov vedli nezaupljivo. Vsi delavci so bili namreč že vse bolj seznanjeni, in to zelo na široko, z doseženimi poslovnimi in gospodarskimi rezultati tozdiv!

Opravičevanje, češ da nam manjka informacij...

Po mnenju direktorja steklarne Voja Djinovskega so bili naši delavci – samoupravljalci v dosedanjem obdobju njenega samoupravnega razvoja zelo nadrobno obveščeni po tozdivih o vseh kazalcih poslovanja in gospodarjenja. Seveda pa velja tudi za to dejavnost, kakor velja za vse druge dejavnosti, da

še vedno ni bila popolna, saj je bilo treba ne le ugotavljati poslovno in gospodarno učinkovitost tozdrov, marveč je bilo treba tudi ugotavljati vzroke za vse to. Dokaj hitro smo prišli do spoznanja, da so boljši rezultati delno posledica boljšega dela, zmanjšanja odpadkov in prihrankov na materialu, žal pa smo se za napake opravičevali, češ da nam primanjkuje informacij.

In kaj sploh je informacija?

Informacija je obvestilo, sporočilo, ki je namenjeno sprejemniku in je zanj nekaj novega, dotlej še nepoznanega.

Pa smo se tako znašli pred problemom, ki je mnogo večji, kot smo si sprva mislili. Če namreč upoštevamo, da imamo v proizvodnem programu kar kakšnih pet tisoč različnih izdelkov in da naredimo v enem letu kakšnih pet milijonov steklenih predmetov in če pri tem še dodamo spoznanje, da so v njihovi proizvodnji udeležena dva tozda ali trije oziroma celo štirje tozdi, je kot na dlani da je zadeva zares zapletena. Zato ni presenečenje, če so strokovne službe že nekajkrat opozorile, da tako obsežnega fonda podatkov in iz njih izhajajočih poslovnih informacij kakovostno ni mogoče več obvladovati z ročnim obdelovanjem.

Vse informacije o poslovanju in gospodarjenju, če so brez uporabe sodobnih pomagal, ponavadi pridejo do uporabnikov takrat, ko že tisto, o čemer sporočajo, ni več res. Sporočajo o nečem, kar je bilo in je že mimo, pa zato na tisto, o čemer sporočajo, sploh ni mogoče več učinkovati, vplivati. To pa pomeni, da so prepodne, post festum ali po naše: po dogodku.

Kaj torej storiti?

Zato je razumljivo, da smo se vprašali, kaj torej storiti? Sklenili smo poklicati na pomoč strojno obdelavo podatkov. Toda zakon o začasni prepovedi vlaganja v negospodarske naložbe nam je zaenkrat onemogočil razmišljati o nakupu primerne računalniške opreme in nakup tudi uresničiti.

Bliža se konec leta 1980 in ugotavljamo še vedno enake probleme v zvezi s potrebami po hitrih in uporabnih poslovnih informacijah. Na zadnji seji delavskih svetov tozdrov in družbenopolitičnih organizacij je bil sprejet sklep: pospešeno iskati póte in načine, da bi izboljšali dohodkovne odnose s še bolj stvarnim ugotavljanjem poslovnih dosežkov tozdrov. V večurni razpravi smo ugotovili, da nekatere kazalce o poslovanju in gospodarjenju še lahko izračunavamo oziroma prikazujemo po stari poti in da bomo morali čim prej začeti uporabljati sodobno strojno obdelavo večine potrebnih podatkov. Hitrejši podatki o poslovanju in gospodarjenju bi namreč v mnogem pripomogli k dvigu dohodkovnih

odnosov na višjo raven. Zato bo nujno treba kupiti primerno velik računalnik s terminalom, ki ga bo mogoče pozneje priklopiti na novi računalniški center, za katerega gradnjo se bomo slej ali prej morali pripraviti v Rogaški Slatini.

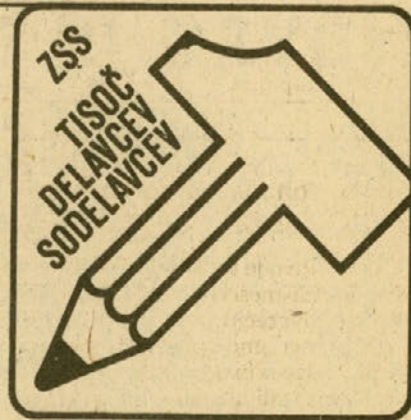
In kaj nam bo računalnik prinesel?

Odgovoriti moramo: prave informacije ob pravem času in na pravem mestu! To pa je tudi osnova za še bolj uspešno samoupravljanje in za izpolnitev dohodkovnih odnosov med našimi tozdi!

Vse povedano nam torej narekuje, da se moramo čim prej odločiti za in-

Vključite se v akcijo!

Tisoč delavcev sodelavcev

Takšen je simbol Zveze sindikatov Slovenije za akcijo »Tisoč delavcev – sodelavcev«, katere cilj je povečati krog sodelujočih v glasilih združenega dela

Pod okriljem občinskih svetov zveze sindikatov poteka akcija z naslovom »Tisoč delavcev – sodelavcev«. Njen osnovni cilj je pridobiti kar največ novih sodelavcev – dopisnikov v glasila delavcev v združenem delu.

Če izhajamo iz razmer v naši delovni organizaciji, bi gotovo morali reči, da je dopisnikov in poročevalcev, torej sodelavcev našega časopisa »Steklar« premalo. To pa ni skladno z našimi željami, da bi bil časopis pester, zanimiv in polemičen. Zato, drage bralke in dragi bralci, potrebujemo vaše sodelovanje. Več ljudi več vidi in več ve! Na probleme, pojave in dogodke okrog sebe gledamo z različnimi očmi in prav tega nam v časopisu manjka; kako vi vidite določene zadeve, kako jih ocenjujejo in kaj predlagate, naj bi v zvezi z njimi naredili za naše in naših sodelavcev dobro.

Potrebujemo torej nove poročevalske »krvi«; novih dopisnikov si zares želimo! Dopisujte, mi pa vam zagotavljamo, da bomo objavili vsak prispevek, seveda po potrebi jezikovno in stilistično toliko popravljen, da bo povsem razumljiv. Nikakor pa ne bomo spreminjali vsebine!

Zadnje čase slišimo vsepovsod, kako pomembno je obveščanje in kako moramo biti sproti dobrih seznanjenih z vsem, kar je za nas pomembno. In, pokazalo se je tudi

pri nas, da je naš »Steklar« poleg vsakdanjih pogovorov med nami, kolikor niso preveč osebno obarvani, poleg najrazličnejših sestankov v steklarni in Steklarski šoli, najbolj uporabljeno in razširjeno sredstvo za medsebojno obveščanje. Zato, kadar koli vzamete »Steklarja« v roke in ga ocenjujete – boljše ali slabše, pomislite tudi na to, da bi morali na njegovo vsebino in obliko, torej na njegovo kakovost, vplivati tudi vi!

In še nekaj! Dopisovanje, se pravi sodelovanje v časopisu je tudi ena med najbolj prikladnimi oblikami, ki vam omogoča ustvarjalno sodelovati v našem družbenem dogajanju in ki vam daje možnost, da prispevate svoj delež k podružbljanju našega sistema obveščanja!

Kam prinesiti ali poslati svoj prispevek, to najbrž vsi veste. Pa vendar, za vsak primer, že nič kolikokrat ponovljen naslov: uredništvo »Steklarja«, Steklarna »Boris Kidrič«, 63250 Rogaška Slatina, Ulica talcev 1. Lahko pa vse, kar bi naj bilo objavljeno v časopisu, vržete v skrinjico »Steklar« pri vhodu v steklarno!

UREDNIŠTVO

vesticijsko naložbo, ki nam bo omogočila izpeljati zastavljene cilje. Z boljšimi informacijami bi se namreč znebili nezaupanja v sedaj ugotovljene po-

slovne rezultate, omogočili bi si boljše osebne dohodke – seveda za res boljše delo, izboljšali bi delovno klimo in odnose med tozdi, spodbujali bi lju-

di k boljšemu delu in pospešili bi hitrejši razvoj samoupravnih odnosov v delovni organizaciji ter zunaj nje!

IVAN KORAŽIJA

Kako najboljše izkoristiti razpoložljiva sredstva?

Navad ni mogoče menjati čez noč

V razvojnih usmeritvah slovenskega gospodarstva za obdobje 1981–1985 naj bi bilo v ospredju prestrukturiranje, to je preureditev našega gospodarstva. Posebno skrb bomo namenili razvoju tehnološko intenzivne proizvodnje z visoko stopnjo avtomatizacije in z udeležbo visoko kvalificiranega ustvarjalnega dela in namenili jo bomo trajni izvozni usmeritvi. Lepo in prav! Vendar bo pot do uresničitve takšnih ciljev, ki so dolgoročno gotovo edina pravilna usmeritev, še dolga in bo zanje treba še marsikaj doreči!

Načelno je že prav, toda...

Načelno je vsekakor prav, da težimo za navedenimi cilji. Toda nekako imam, kot član naše delovne organizacije, občutek, da se te kriterije za prestrukturiranje gospodarstva nekako pretirano poudarja! Vemo, da so sedanje nestabilne gospodarske razmere v veliki meri posledica prehitrih, včasih ne dovolj pretehtanih gospodarskih odločitev, naložb in ukrepov gospodarske politike. Bojim se, da bodo sedaj vse delovne organizacije »prilagodile« svoje razvojne načrte zahtevanim kriterijem, saj bodo le tako lahko izpolnile pogoje za pridobitev ustreznih investicijskih sredstev. Tudi banke so namreč v svoje osnutke samoupravnih sporazumov vnesle kriterije za prestrukturiranje gospodarstva in jih ovrednotile.

Prav razprava o osnutku samoupravnega sporazuma o temeljnih srednjeročnega plana Ljubljanske banke – Splošne banke Celje za obdobje 1981–1985 me je napotila k pisanju tega sestavka. Na sestanku, ki je bil v torek, 30. septembra, v Steklarski šoli in na katerem so sodelovali predstavniki delovnih organizacij naše občine, predstavniki občinskih organov in Ljubljanske banke, se je razvila zanimiva razprava.

Izvršni svet skupščine občine Šmarje pri Jelšah je pripravil stališča v zvezi s samoupravnim sporazumom o temeljnih srednjeročnega plana Ljubljanske banke – Splošne banke Celje. Predvsem v osnutku planskih dokumentov ni zaslediti med vilji skladnejšega ra-

zvoja znotraj regije ali območja, medtem ko imajo dolgoročni razvojni cilji združene Ljubljanske banke opredeljenega kot enega med temeljnimi cilji politike skladnejšega regionalnega razvoja SR Slovenije.

Ker Splošna banka Celje »pokriva« precejšen del nerazvitega območja SR Slovenije in tega ne obravnava posebej v svojih planskih dokumentih, ki so sicer usklajeni z dolgoročnimi razvojnimi cilji Ljubljanske banke – združene banke, izvršni svet naše občine meni, da je to še posebej velika pomanjkljivost in da bo zato treba planske dokumente dopolniti. Iz razprave se je dalo povzeti, da banka našemu območju v svojih planskih dokumentih ne namenja dovolj pozornosti in da smo odmaknjeni, oziroma nismo enakovredno obravnavani z ostalimi območji, ki jih »pokriva« Splošna banka Celje.

Za primer so navedli Temeljno banko Nova Gorica združene Ljubljanske banke, ki je nesebično sodelovala pri obnovi porušene tolminske občine in ki bo tudi za naslednje srednjeročno obdobje namenila temu območju posebno pozornost, tako da se bo ta občina kmalu iztrgala iz tako imenovanega kluba nerazvitih. Potem pa bo to območje, ko bo gospodarsko bolj razvito, nedvomno med pomembnimi člani goriške banke, kajti imeti zdravo in gospodarsko močno razvito celotno območje, ki ga pokriva neka splošna banka, je vsekakor vzajemni interes tako gospodarstva, celotne družbe, kakor tudi banke, ki naj bi bila finančni servis združenega dela. Pa tudi sicer

so v naši družbi povsem dorečene opredelitve o razvoju manj razvitih območij; tako na ravni federacije kakor tudi republik in regij ali območij!

Precej smeli cilji!

Pa še nekaj bode v oči! Cilji, naj bi bil v letu 1985 dohodek na zaposlenega 400.000 dinarjev po stalnih cenah iz leta 1978, naj se gospodarstvo pospešeno vključuje v izvoz, da bi do leta 1985 doseglo 105-odstotno pokritje uvoza blaga in storitev z izvozom blaga in storitev in tudi minimalni kriteriji za razvojno tehnološko intenzivnosti so glede na sedanji gospodarski položaj precej smeli. Predvsem velja to za kriterij tehnološko razvojne intenzivnosti, saj bo uresničitev tega kriterija zahtevala visoka investicijska sredstva, gospodarstvo pa, kot vemo, še zdaleč ni sposobno s samofinanciranjem uresničiti večjih del zastavljenih razvojnih načrtov. Zato bodo potrebe po

V oddelku za vribavanje zamaškov je vedno preveč dela – foto Z. Novak

bančnih sredstvih velike, na dodatno akumulacijo iz tujine pa zaradi naše prevelike zadolženosti na tujem v večji meri ne gre računati. Pa tudi pospešeno vključevanje v izvoz bo zahtevalo več kreditnih sredstev – za kreditiranje priprave blaga in za kreditiranje zalog.

Iz vsega povedanega sledi, da bodo posojila v obdobju od leta 1981 do leta 1985 tisto »deficitarno blago«, po katerem bo povpraševanje največje. Če pa hočemo stabilizirati gospodarstvo, moramo ta družbeni kapital investirati res kar se dá gospodarno. Zgodi se namreč lahko, da bodo vsi pripravili takšne razvojne programe, ki bodo kar najbolj blizu kriterijem za prestrukturiranje gospodarstva. Vemo pa, kako smo se obnašali v preteklosti, pa tudi to, da je bila pri visoki stopnji inflacije in pri ne dovolj poudarjenem delovanju nekaterih ekonomskih zakonitosti skoraj vsaka investicija z vidika organizacije združenega dela, ki je investirala, upravičena. Če pa smo investicije obravnavali s širšega družbenoekonomskega vidika, smo često prišli do sklepa, da so bile nekatere investicije povsem zgrešene!

Trezno presoditi sleherni kreditni zahtevek...

Zato bo nujno treba povečati družbeno odgovornost pri gospodarjenju s kreditnim potencialom ali z razpolož-

ljivimi posojili, tako da bomo s sredstvi, ki nam bodo na voljo, dosegli zares največje možne učinke. Bati se je namreč, da bomo v načrtih zasledili visoko zveneče cilje, delali in gospodarili bi pa še vedno po starem – tako, kot smo delali in gospodarile že dlje časa bili vajeni! In prav temu je treba odločno stopiti na prste! Kajti, če v sedanjem gospodarskem položaju ne bomo res najbolj razumno in gospodarno izkoriščali naložbenega potenciala, bomo še za korak dlje od stabilizacije ali ustalitve našega gospodarstva. Prav to pa je naš dolgoročno opredeljen gospodarski cilj!

Zato nam ne smejo biti za vodilo kriteriji, ampak res trezna presoja vsakega kreditnega zahtevka posebej. Tudi če kakšna naložba ne ustreza vsem kriterijem, je lahko z družbenega vidika upravičena. Vzemimo za primer kar našo delovno organizacijo, ki je delovno intenzivna, saj v njej na ročni način izdelujemo visokokakovostne steklene izdelke. So pa ti izdelki na tujih tržiščih zelo iskani in je povpraševanje po njih celo večje, kot so naše proizvodne zmogljivosti!

Če bi torej hoteli naenkrat tehnološko okrepiti našo proizvodnjo in s tem spremenili naš sortiment ali izbor proizvajanih izdelkov, bi lahko storili veliko napako. Vse radikalne spremembe namreč zahtevajo čas – to je daljši proces. In prav temu je treba dati v naših

razvojnih načrtih večji poudarek. Ne obravnavati teh kriterijev za prestrukturiranje kampanjsko, ampak jih obravnavati sistemsko in dolgoročno!

Zaradi tega bo treba del kreditnega potenciala nameniti tudi za – na prvi pogled – manj perspektivne, tako imenovane majhne panoge, ki pa so majhne in nepomembne le za površnega opazovalca. Spomnim naj le na italijansko obutveno industrijo in oblačilno industrijo, ki sta po izvozni uspešnosti prav pri vrhu, čeprav sta to še vedno pretežno delovno intenzivni panogi.

Razumljivo je, da nam nihče ne bo »podaril« naj sodobnejše tehnologije in da uspešnost na tujih tržiščih zahteva dolgoletna vlaganja ter napore. Zato bo za uresničitev opredeljenih ciljev nujno dolgoročno, sistemsko in odgovorno delo. To predvsem, če hočemo, da bo izvoz postal trajna dohodkovna kategorija. Za takšno usmeritev se pa moramo – seveda – stabilizirati ali ustaliti in učvrstiti, kajti le stabilno gospodarstvo omogoča realno ali stvarno vrednotiti poslovne odločitve in optimalno ali najboljše izkoriščati družbeno bogastvo!

Torej lahko na koncu tega razmišljanja zopet ugotovimo, da je stabilizacija našega gospodarstva osrednji cilj in temelj za naše racionalnejše in uspešnejše gospodarjenje v prihodnje!

B. N.

Delavsko restavracijo tarejo težave...

Oskrba – problem številka ena

Naša delavska restavracija je sestavni in nepogrešljivi del naše delovne organizacije. Za letos načrtujemo, da bo vrednost v njej ustvarjenega denarnega prometa preseгла milijardo starih dinarjev. Tudi v tej naši temeljni organizaciji se trudimo, da bi delali kar se dá dobro, zato se na vsakem koraku obnašamo stabilizacijsko; seveda v okviru naših možnosti. Prav tako pa nam je jasno, da lahko prav s kakovostno prehrano prispevamo pomemben delež k boljšim delovnim razmeram in uspehom sodelavcev...

Morda naj v začetku tega sestavka najprej razjasnimo neljubi dogodek 9. septembra letos, ko so nekateri sodelavci zagnali vik in krik, češ da z malico ni nekaj v redu!?

Pred nedavnim smo dobili iz celjskega sanitarnega laboratorija izvid, iz katerega je razvidno, da omenjenega dne ni bilo nobene nevarnosti za zastrupitev s hrano, ki jo pripravljamo v naši restavraciji.

Naš tozd že nekaj mesecev, že od začetka tega leta dobiva meso pretežno globoko zamrznjeno, zaradi česar je včasih res zelo težko oceniti njegovo pravo kakovost. Zato moramo biti pri uporabi takšnega mesa za hrano še posebej pazljivi. Toda zaradi odsotnosti treh kuharic z dolgoletno prakso, ki so na porodniških dopustih, so naše možnosti za takšno pazljivost nekoliko manjše. In, res je, da so s tem možnosti za kakšen spodrsrljaj, toliko večje. In,

kot vemo, vsakdo kdaj stori napako. Mar ne!?

No, in 9. septembra je šlo v pripravo za kuho nekaj mesa, ki ni bilo ravno neoporečne kakovosti, še zdaleč pa ni bilo pokvarjeno! Tega pri globoko zamrznjenem mesu ni bilo mogoče takoj opaziti nevesčemu očesu... In če bi meso pregledala katera izmed naših kuharic z dolgoletnimi izkušnjami, se to gotovo ne bi zgodilo!

Neglede na to, pa menim, da ravnaje nekaterih naših sodelavcev ni bilo primerno in da bi bilo treba, prej kot zdravstveno službo, obvestiti o morebitni neoporečnosti mesa odgovorne delavce!

Pa še nekaj je treba povedati!

Že od začetka tega leta se podražitev vrstijo kot na tekočem traku. Razen tega mnogo prehrabnih proizvodov

tudi primanjkuje, tako da sploh ne moremo več sestavljati jedilnika za nekaj dni naprej. In največje težave so pri nabavljanju mesa, kar ste gotovo že vsi opazili. Pri malicah namreč!

In verjetno lahko pričakujemo, da bomo morali sedanje ali nekoliko manjše pomanjkanje mesa še nekaj časa prenašati!

O tem, kako je prišlo do pomanjkanja in podražitve, najbrž ni treba posebej razlagati. Vsi skupaj smo živeli nekoliko preveč potratno...

V vsem času, odkar sem med steklarji, sem imel občutek, da smo drug do drugega pošteni, da smo tovariši. Takega prepričanja sem tudi sedaj.

Že vse leto so cene za obroke v naši restavraciji nespremenjene in sedaj res ni več mogoče pokrivati vseh stroškov zanje. Zato smo prisiljeni predlagati, naj bi cene za topli obrok od 1. septembra letos povišali od 25 na 30 dinarjev in cene za kosilo s 1. novembrom na 35 dinarjev.

Morda naj kot zanimivost omenim še to, da statistike pri vseh sedanjih podražitvah navajajo, kako povprečna družina porabi za prehrano že polovico svojih dohodkov. Če ne bi v našem tozdu več kot 40 odstotkov vseh stroškov pokrivali s prometom v bifeju, bi bili rezultati še precej slabši in pritisk na povišanje cen za tople obroke še večji!

Prav tako bi morali v naši restavraciji še marsikaj izboljšati... Menim, da so naši prostori in oprema že kar pretni za naš kolektiv. V sedanjih prostorih smo že sedemnajst let in medtem se je število zaposlenih močno povečalo. Nov, razširjen in sodobnejši obrat družbene prehrane bi lahko nudil tudi bolj kakovostno, bolj raznoliko in pestro hrano. Tudi čakanja bi potem ne bilo več in vsi bi bili bolj zadovoljni. Zato moramo nameniti v obdobju 1981-1985 več skrbi in sredstev tudi posodobitvi našega obrata za družbeno prehrano!

SIMON HRUP

Kaj mladi menijo...

... O perspektivah poklica

NI še dolgo tega, ko so se v naši delovni organizaciji zaposlili mladi delavci, ki so uspešno končali Steklarsko šolo oziroma se dodatno usposobili v učnih brigadah. Nekaterim med njimi smo zastavili po dve vprašanji. Vprašali smo jih: Ali ste si svoj poklic predstavljali kako drugače, ko ste se odločali zanj, kot je sedaj in ali bo delo, ki ga opravljate, vaša poklicna opredelitev tudi v bodoče? Ali vam je teoretični oziroma praktični pouk v Steklarski šoli dal vse tisto, kar je potrebno za uspešno vključevanje v proizvodno delo?

Brusilka Blaženka Čoh, ki je Steklarsko šolo končala letos

»Lepi, brezskrbni trenutki, ki sem jih preživela v šolskih klopih, so za nami, vstopamo pa sedaj v novo življenje in v njem ima delo osrednje mesto.

Brusilka Blaženka Čoh

Poklic sem si sicer predstavljala nekoliko drugače. O njem sem imela nekoliko bolj rožnato predstavo. A že v šoli sem se s precejšnjo resnostjo lotila učenja.

Ta poklic zahteva, da se zživiš v delo in če delaš tako, lahko ta poklic vzljubiš.

Pomočnik - steklopihalec Vlado Mikša

biš. Glede na dejstvo, da se naslednje leto začne usmerjeno izobraževanje tudi v Steklarski šoli, bomo mladi imeli možnosti za dodatno izobraževanje in napredovanje. Vsi si želimo doseči še več in to je popolnoma razumljivo. Tudi jaz si želim poglobiti znanje in dobro spoznati skrivnosti steklarskega poklica.

Vso teorijo, ki je bila ves čas v tesni povezanosti s prakso, in vsa znanja, ki smo si jih pridobili, nam omogočajo, da se uspešneje vključujemo v delo in samoupravljanje. Brez teoretičnih znanj bi si mnogih praktičnih postopkov ne znala razložiti in mnoga dela bi slabše opravljala, kot jih sicer opravljam!«

Brusilka Metka Potočnik

Krogličar Branko Gamilec, ki je Steklarsko šolo končal letos

»Tudi jaz nisem imel prave predstave o poklicu, za katerega sem se odločil. Nisem si mislil, da bo delo tako naporno, predvsem poleti. Toda tudi v bodoče bom ostal v tem poklicu. Razumljivo pa je, da se pri tem delu ne da doseči vsega naenkrat, ampak je treba vložiti veliko v dolgoletno izpopolnjevanje, predno si človek pridobi potrebno rutino. Mlad sem še; pred mano je še dovolj časa in z marljivim delom se bo dalo še marsikaj doseči.

Kot sem že omenil, se v treh letih šolanja ne moremo naučiti vsega, da bi se takoj lahko samostojno vključili v delo kot pomočniki. Za napredovanje človek potrebuje večletne izkušnje. Vendar so nam, mladim starejši sodelavci pripravljene pomagati z nasveti in tudi praktično radi pokažejo, kaj znajo. Če bi mi, mladi samski delavci, ki nismo iz Rogaške Slatine oziroma njene bližnje okolice, imeli samske sobe oziroma samski dom, bi nam to omogočilo lažje vključevanje v delo in samoupravljanje, pa tudi na drugih področjih bi lahko razvijali svojo aktivnost.«

Pomočnik steklopihalec Vlado Mikša

»Ko sem se vpisal v Steklarsko šolo, sem mislil, da bom po prihodu iz .nje delal kot pomočnik. Vendar sem več let delal najprej kot krogličar. Šele ko sem pred šestimi meseci prišel iz učne brigade, v kateri sem si pridobil potrebno dodatno znanje in veščine, delam kot pomočnik pihalec ... Resnično je treba imeti mnogo izkušenj in

večletno prakso, da lahko obvladaš ta naš, specifični poklic. V njem bom ostal tudi v prihodnje.

Če bi v prvem letniku na šoli manj stiskali in odnašali ter se prej začeli učiti pihati, bi vsekakor več pridobili. Še vedno nekateri starejši sodelavci nekako s podcenjevanjem gledajo na učence, ki pridejo iz Steklarske šole, a razumljivo, popolnoma še ne obvladajo vseh veščin. Pri tem nekateri sodelavci mogoče zanemarjajo tudi vse ostalo znanje, ki nam ga je šola dala in ki je prav tako pomembno za uspešno vključevanje v delo in samoupravljanje. Menim, da ni prav nobene razlike med nekom, ki je končal Steklarsko šolo, in med tistimi, ki so prišli do kvalifikacije s priučitvijo...«

Krogličar Jožef Palatinuš, ki je končal Steklarsko šolo letos

»Steklarski poklic je lep, a naporen predvsem zaradi vročine. Ko sem se odločil zanj, nisem imel še popolnoma jasno izoblikovane predstave o njem. Če ta poklic primerjamo s kakim drugim poklicem s kvalifikacijo, so naši osebni dohodki na nekoliko nižji ravni. In če bodo možnosti za napredovanje, potem bom v poklicu ostal.

Pri praktičnemu pouku smo se učili na kristalinu, sedaj pa delam s svinčnim steklom, zato mi je ta prehod povzročil nekaj težav. Pri praktičnem pouku se sicer gre v širino, vendar ga je premalo, da bi lahko postal dober, samostojen pomočnik. Če pa hočeš biti v tem poklicu dober, se mu moraš posvetiti res z vsem srcem. Nekoliko več zavzetosti in resnosti nam, učencem pri praktičnem pouku prav gotovo ne bi škodilo! Mogoče tudi ne bi bilo sla-

bo, če bi sestavili kakšno mlado brigado, v kateri bi si skupaj nabirali izkušnje in od lažjih artiklov prehajali na vse težje? Seveda pa bi v takšni brigadi morali imeti vsi za svoj cilj nenehno izpopolnjevanje.«

Brusilka Metka Potočnik

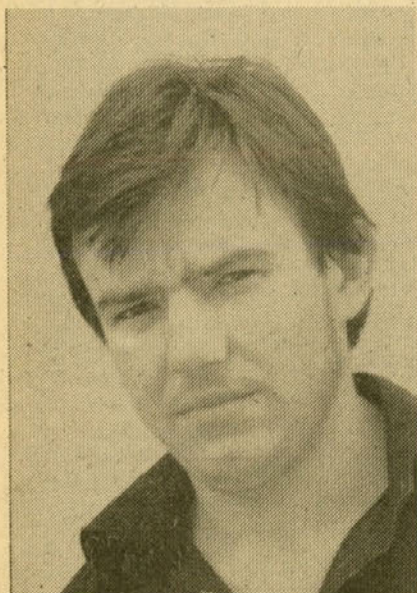
»Ko sem se v osnovni šoli odločala za poklicno opredelitev, sem se namestila vpisati v ekonomsko šolo, a sem zamudila vpisni rok. Tako sem se nekako na hitro odločila za Steklarsko šolo in povedati moram, da mi ni žal. Sicer je to natančno in zahtevno delo, ki zahteva nenehno zbranost. Tudi v bodoče nameravam ostati brusilka, bi pa se rada dodatno izpopolnjevala. Predvsem me veseli, da bi opravljala tudi kaj drugega kot serijsko delo.

Menim, da nam je šola v okviru svojih možnosti dala dovolj. Vzpodbudno pa bi bilo, če bi med že zaposlenimi brusilci izbrali tiste, ki čutijo nagnjenje do oblikovanja in ki bi radi napredovali, se dodatno izobraževali ter se preizkusili v takšnem načinu dela, pri katerem bi lahko pokazali več ustvarjalnosti!«

Brusilka Bernarda Škrabi

»Ko sem končala osnovno šolo, pravzaprav nisem imela pravih možnosti za izbiro poklica. Štipendij praktično ni bilo, steklarna je pa nudila štipendijo in po končanem šolanju zagotavljala zaposlitev. Razen tega sem bila ves čas doma in bom doma tudi ostala. Vse to pa je tudi nekaj, mar ne!? Sicer pa nisem poklica podrobneje poznala. Vendar sem delo vzljubila in bom v njem ostala!«

Krogličar Jožef Palatinuš

Brusilka Bernarda Škrabi

Krogličar Branko Gamilec

Analiza učinkovitosti vzgojno-izobraževalnega dela Steklarske šole v šolskem letu 1979-80

Kljub težavam naloge uresničili ...

V tem sestavku objavljamo analizo učinkovitosti vzgojno-izobraževalnega dela Steklarske šole Rogaška Slatina v šolskem letu 1979-80. Pripravila jo je profesorica Marjana Bradič.

V šolskem letu 1979-80 smo adaptirali ali prenovili šolo in dom učencev, zato je šola gostovala v prostorih osnovne šole Rogaška Slatina. Uporabljali smo stara učila; novih učil v preteklem šolskem letu nismo kupovali.

Steklarska šola je majhna, zato so kadrovske problemi mnogo bolj pereči kot na večjih šolah. Največji problem je polna učna obveznost, ki jo predavatelji zelo težko dosejajo, še zlasti po sprejetju zakona o usmerjenem izobraževanju. Vendar smo kljub temu razpisali prosta dela in naloge za tri predavatelje. V začetku šolskega leta smo sprejeli medse predavateljico za matematiko in fiziko, ki pa še ni diplomirala in je absolventka FNT. Razpis za preostali dve »delovni mesti« pa ni uspel, zato smo vrzeli dopolnjevali z zunanjimi sodelavci.

Mentorstva in pripravništva do sprejetja zakona o usmerjenem izobraževanju nismo uvedli.

Ob že omenjeni adaptaciji šole in gostovanju na osnovni šoli je bilo zelo težko uvajati nove oblike in metode vzgojno-izobraževalnega dela.

Aktualizacija učne snovi je bila pri posameznih predmetih odvisna od možnosti, ki jo daje učna snov, in od samih predavateljev. Pri predmetih so bili zelo poudarjeni Titovo delo, njegov pomen v preteklosti in dediščina, ki jo je zapustil. Samoupravljalna praksa pri predmetu samoupravljanje s temelji marksizma je že zaživela in naša naloga (celotnega učiteljskega zbora) je, da to razvijamo in omogočamo učencem samostojno in aktivno spoznavati samoupravljanje. Pri strokovnih predmetih, za pouk katerih je nujen laboratorij, je mnogo konkretnega ali določnega odpadlo. Strokovni predmeti, ki so vezani na proizvodnjo, so kljub obnovitvi šole ohranili potrebno aktualizacijo.

Učbenike in skripta je šola nabavila za vse zainteresirane učence. Šola nima sredstev za nakup učbenikov, zato

so jih morali učenci plačati. Za učence, ki učbenikov niso mogli plačati, pa je šola posredovala pri štipenditorju in ta je kril del stroškov zanje.

Na šoli poučuje nekaj zunanjih sodelavcev iz organizacij združenega dela (predmete: kemija, obramba in zaščita, zdravstvena vzgoja, telesna vzgoja). Resnejših problemov pri tem nismo imeli.

Učni uspeh v šolskem letu 1979-80 je bil precej slab. Največji osip je bil v prvem razredu. Vzrokov za osip pa je več. Izdvojim naj jih le nekaj: selitev šole in doma zaradi adaptacije, težave z izobraževalno tehnologijo, subjektivni vzroki. Kljub uvedbi dodatnih učnih ur za predmete matematika, fizika in kemija je bilo precej popravilnih izpitov. V avgustu so bile priprave na te izpite in vsi učenci, ki so jih redno obiskovali, so razred uspešno končali. Neuspešni pa so bili učenci, ki jih na priprave ni bilo.

V naslednjem šolskem letu bo ob izboljšanih delovnih pogojih učiteljski kolektiv analiziral svoje delo in sprejel ustrezne ukrepe za izboljšanje učnega uspeha.

In učni uspeh generacije? V šolskem letu 1977-78 je bilo v triletni šoli vpisanih 31 učencev v prvi razred, v šolskem letu 1979-80 pa je uspešno opravilo končni izpit 29 učencev ali 93,55%. Dva neuspešna učenca ali 6,45% sta imela v tretjem razredu popravni izpit, vendar se zanj nista prijavila, zato tudi končnega izpita nista mogla uspešno opraviti.

Pred vpisom v Steklarsko šolo smo (v maju) v sodelovanju s skupnostjo za zaposlovanje testirali novince z okulomotornimi testi. Hkrati smo učence seznanili z bodočim poklicem (preizkus spretnosti pri brusilnem stroju). Takšno usmerjanje je bilo mogoče izvesti le za brusilce kristalnega stekla, ker se jih je prijavilo več, kot jih lahko sprejmemo. Steklopihalcev se je prijavilo malo, zato smo sprejeli vse prijavitelje.

Pred sprejemom v šolo so morali vsi novinci še na zdravniški pregled. Na njem je odpadlo 9 kandidatov ali 17,91%. Vsem odklonjenim je zdravnik, specialist za medicino dela, svetoval ustrezen poklic.

Med šolskim letom se je pokazalo nekaj zdravstvenih problemov, zaradi katerih bi bilo absolventom otežkočeno ali celo onemogočeno opravljati poklic, za katerega so se izobraževali. Dva učenca smo po zdravnikovem nasvetu zato usmerili v ustreznjša poklica, v obeh primerih pa je tudi štipenditor pokazal ustrezno razumevanje.

V šolskem letu 1979-80 so bili izrečeni naslednji vzgojni ukrepi: 5 opominov, 10 ukorov in ena izključitev (zaradi izostajanja s pouka). Ocenjo za manj primerno vedenje je dobilo 7 učencev, oceno za vzorno vedenje pa je dobilo 10 učencev. Trije učenci so bili tudi pohvaljeni. Če vzgojne ukrepe v šolskem letu 1979-80 primerjavo z vzgojnimi ukrepi v šolskem letu 1978-79, moramo povedati, da je bilo leto prej izrečeno več ostrejših ukrepov (tri izključitve iz šole).

Organizacija VI dela temelji na predmetnikih srednje šole in šole, organizirane po zakonu o poklicnem izobraževanju in urejanju učnih razmerij, ki jih je izdal Zavod SR Slovenije za šolstvo.

Diapazon ali obseg VI smotrov smo razširili predvsem v smeri humanizacije VI vsebine. Ker to pri pouku vedno ni bilo mogoče organizirati, smo imeli dodatne tečaje prve pomoči in spolne vzgoje. Pri praktičnem pouku so učitelji namenili velik poudarek higieni, ki pride pri brigadnem načinu dela v proizvodnji še posebej do izraza.

Usposabljanje za aktivno ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozasčito smo prenesli s predmeta obramba in zaščita še na druga področja. Na šoli deluje zelo uspešna strelska sekcija, katere člani dosejajo dobre rezultate na šolskih, domskih, klubskih in mladinskih tekmovanjih ne samo v občinskem merilu, ampak tudi v regijskem merilu.

Opremljenega kabineta za obrambo in zaščito na šoli nimamo. Imamo le

nekaj starejše opreme, ki pa le deloma ustreza sodobnemu pouku. Učitelj, zunanji sodelavec, si opremo, ki je ne more imeti na šoli, sposoja na štabu teritorialne obrambe v Šmarju pri Jelšah. Če potrebuje orožje dalj časa, ga shrani na postaji ljudske milice v Rogiški Slatini.

Obrambni dan je bil na šoli zelo uspešen. Ob vajah in akcijah splošnega ljudskega odpora, ki so bile usklajene z vajami v krajevni skupnosti, smo izvedli tekmovanje vseh učencev in streljanju in na uspešnem koncu obrambnega dneva podelili zmagovalcem pokale v trajno last.

Tekmovanje v streljanju naj bo tradicionalni spremljevalec obrambnega dne in akcij splošnega ljudskega odpora.

Negovanje tradicij narodnoosvobodilnega boja je poudarjeno v predmetih, ki so vsebinsko povezani s tematiko iz NOB. Vsi učenci so prisostvovali komemorativni slovesnosti pri spomeniku v Rogiški Slatini ob 1. novembru - dnevu mrtvih.

Ob Titovi smrti so imeli učenci številna predavanja o našem preminulem predsedniku in o njegovem delu. Tito in njegov prispevek k razvoju Jugoslavije sta bili osnovni temi predmetov, kot so obramba in zaščita, samoupravljanje s temelji marksizma, zgodovina, slovenščina in zemljepis. Komemorativne slovesnosti v šoli in v domu smo združili. Televizijskemu prenosu Titovega pogreba so nemo prisostvovali vsi učenci.

Ob počastitvi sedemdesetletnici rojstva Edvarda Kardelja smo pripravili več akcij. Pri posameznih predmetih so predavatelji v okvirih svojih možnosti izpostavili in poudarili Kardeljeve misli, njegova stališča in njegov prispevek k razvijanju socialistične samoupravne demokracije. Sodelovali so tudi slušatelji politične šole v Celju.

Pri pripravah na tekmovanje »Tito-

revolucija-mir« je mentor opozoril učence na Kardeljev prispevek k razvoju sistema socialističnega samoupravljanja.

Proslave OF, praznika dela in dneva mladosti je povezovala skupna misel o pomembnosti Titovega in Kardeljevega dela za naš razvoj.

Vzporedno z aktivnostmi učencev so potekali programi obeležitve sedemdesetletnici Kardeljevega rojstva za starše in za predavatelje.

Interesne dejavnosti na šoli so organizirane, vendar se vanje vključujejo predvsem učenci, ki stanujejo v domu. Učenci, ki se vozijo v šolo in ki imajo zaradi navezanosti na javna prevozna sredstva omejene možnosti, se v interesnih dejavnostih ne udeležujejo veliko.

Interesne dejavnosti vodijo zvečinoma predavatelji, ki so v delovnem razmerju s šolo. Dejavnosti, ki jih s svojimi predavatelji ne moremo zagotoviti, pripravljajo in vodijo zunanji sodelavci. Pri tem pa morajo v vseh teh dejavnostih že zaradi njihove prostovoljne osnove prevladovati takšne delovne metode, ki udeležence aktivirajo in jih vanje pritegujejo.

Oblike vzgojno-izobraževalnega se spreminjajo glede na skupino, posamično, množično ali skupinsko udeležbo, glede na postavljene vzgojne naloge, posebnosti in lastnosti subjekta, glede na učno gradivo in glede na vse druge okoliščine, ki sestavljajo vzgojno situacijo. Pri interesnih dejavnostih prevladuje vzgojna komponenta.

Uspehe smo dosegli predvsem na športnem področju.

Kljub temu, da so v šoli učenci iz SR Slovenije in SR Hrvatske, nimamo problemov z razvijanjem tovarštva med različnimi narodnostmi.

Primeren odnos do dela si učenci razvijajo predvsem pri praktičnem pouku. Zaradi specifičnosti šole sta

praktični pouk in teoretični pouk zelo povezana.

Tesna povezanost šole in doma omogočata intenzivno vzgojno delo na področju humanih ali človečnih in enakopravnih odnosov med ljudmi.

Šola je močno povezana z organizacijami združenega dela v okolju in v širšem družbenem prostoru. Povezali smo se s steklarnami v Sloveniji. Najtesneje sodelujemo s steklarno v Rogiški Slatini in z delovno organizacijo Steklo v Slovenski Bistrici.

Potrebe združenega dela in vpis učencev so bili usklajeni že pred sprejetjem zakona o usmerjenem izobraževanju, saj imajo vsi učenci kadrovske štipendije in po končanem šolanju zagotovljeno delo.

Šola je uvrščena v mrežo šol usmerjenega izobraževanja. Programi za izobraževanje ozkih profilov so že pripravljani. Ostale programe pripravljamo.

V šolskem letu 1979-80 je bila šola obnovljena in bo imela pogoje za izvedbo programov usmerjenega izobraževanja.

Sedanja kadrovska zasedba zagotavlja uspešen prehod na usmerjeno izobraževanje.

Šola zelo uspešno sodeluje s posebno izobraževalno skupnostjo za kemijo, farmacijo in gumarstvo ter nekovine in ima svojega predstavnika v njenem izvršnem odboru. Sodeluje tudi s splošnim združenjem rudnikov in nekovin SR Slovenije in z jugoslovansko komisijo za steklo.

Oblika sodelovanja z organizacijami združenega dela pri organiziranju delovne prakse že teče zaradi velikih potreb steklarske industrije po kadrih. V preteklem šolskem letu je to sodelovanje urejevala posebna pogodba. V prihodnje bomo z organizacijami združenega dela sklepali posebne samoupravne sporazume.

MARJANA BRADIČ

Strokovna ekskurzija delavcev tozda Osnovna izdelava

Nadaljujemo izpopolnjevanje

V lanskem letu smo delavci tozda Osnovna izdelava obiskali Muzej umetnosti v Zagrebu in si v njem ogledali razstavo naših izdelkov in drugih eksponatov. Ob tej priložnosti smo se seznanili z razvojem steklarstva, odkar obstaja ta stara umetnost in tudi videli izdelke iz različnih obdobj. Ponudila se nam je priložnost za primerjavo naših izdelkov z izdelki, ki so jih bili izdelali različni mojstri širom po svetu.

Letos smo se odločili, da si ogledamo jesenski Zagrebški velesjem. Osnovni namen našega izleta je bil, da

ugotovimo, kje je mesto našim izdelkom v primerjavi z izdelki ostalih tovrstnih proizvajalcev stekla.

V soboto, 20. septembra ob 9. uri sta odpeljala izpred steklarne dva avtobusa, polna delavcev iz naše temeljne organizacije, medtem ko nas je bilo lansko leto le za en avtobus. Iz tega sklepamo, da zanimanje steklarjev za ogled tovrstnih razstav narašča. Je pa treba pri tem dodati, da so bili letos v večini mlajši sodelavci, čeprav bi pričakovali udeležbo večjega dela starejših.

Steklarstvo je obrt, ki zahteva celega človeka, zato je treba precej časa, da nekdo postane dober steklar. In prav zato lahko sklepamo, da steklar, ki si ne želi ogledati svojih izdelkov, jih primerjati z izdelki drugih in se izpopolnjevati, ne živi za steklarstvo tako, kot bi po prepričanju nekaterih moral.

Vse to pa je pomembno zaradi tega, ker v takšni steklarski industriji, kot jo negujemo mi, izkušnje in znanja prenašajo starejši, izkušenejši steklarji na mlajše. In prav tega, se mi zdi, zadnje čase manjka!

Okrog 11. ure smo prispeli na razstavne prostore Zagrebskega velesejma. V manjših in večjih skupinah smo se podali na ogled. Na koncu našega razgledovanja smo se vsi ustavili v paviljonu, kjer je bilo razstavljeno steklo jugoslovanskih proizvajalcev. Izdelki naše delovne organizacije in Steklar-ske šole so bili posebej razstavljeni. So lepi in elegantnih oblik in videti je bilo, da sta to edini tovarni stekla, ki proizvajata visokokvalitetne ročno izdelane steklene izdelke za gostinstvo in gospodinjstvo. Vse druge jugoslo-

vanske steklarne imajo v svojih proizvodnih programih še avtomatsko pihane izdelke, prešane izdelke itn.

Če povežemo naše nadaljnje razvojne usmeritve s tem, kar smo videli na Zagrebskem velesejmu, lahko takoj povzamemo, da smo se rogaški steklarji pravilno usmerili za naslednja leta. Roko bomo zamenjali s strojem le za tista dela, ki to omogočajo, še naprej pa bomo gojili in razvijali visokokakovostno ročno delo in tako zadovoljevali potrebe po res kakovostno oblikovanih in izdelavno dovršenih izdelkih. Kakovost mora biti torej še nadalje v ospredju. Ne smemo preiti v množično proizvodnjo. Ostati moramo prilagodljivi v sortimentu in designu!

Razen povedanega smo si na sejmu ogledali še druge zanimive paviljone. Med najzanimivejšimi razstavljenimi izdelki je bil vsekakor tudi novi Zastavin avto JUGO 45. Pri njem je zanimiva reklamna poraba – 5,8 litrov bencina na 100 kilometrov vožnje – in seveda cena...! Prav tako je bila zanimiva predstavitev naprave, ki naj bi jo vgrajevali v avtomobilske vplinjače,

imenovana GORAN EKONOMIK, in ki naj bi prihranila od 10 do 20 odstotkov goriva, v izpušnih plinih pa zmanjšala delež ogljikovega monoksida za 95%.

Ob 15. uri pa smo se odpeljali iz Zagreba v Stubico in si tam ogledali velškanski spomenik Matije Gubca in muzej, ki je nedaleč od spomenika. Ob pogledu nanj se mi je izoblikovala prava podoba o veličini tega narodnega junaka, ki je revnim zagorskim kmetom že pred stoletji nakazal pravo pot. In verjetno ni naključje, da prav iz tega revolucionarnega Zágorja izhaja naš Tito.

Potem smo vožnjo nadaljevali v Krapino, kjer smo Pod starim krovovima večerjali in imeli družabno srečanje.

Naj na koncu tega poročila dodam še željo, da bi s takšnimi strokovnimi ekskurzijami nadaljevali, ker nudijo mnogo koristnih spoznanj, do katerih sicer ne bi mogli priti. Nadaljevali pa naj bi ne samo v domovini temveč tudi zunaj nje ter tudi tako bogatili svoje steklarsko znanje in tradicijo.

LEOPOLD OGRIZEK

Kadrovske zanimivosti za september 1980

V septembru 1269 delavcev

Konec septembra letos je bilo zaposlenih v naši steklarni 1269 delavcev, od tega v tozdu Osnovna izdelava 404, v tozdu Dodelava 159, v tozdu Kristal 332, v tozdu Dekor Kozje 103, v tozdu Servisne dejavnosti 71, v tozdu Delavska restavracija 21, v tozdu Naše steklo v Beogradu 10 in v delovni skupnosti skupnih služb 169.

Prišli v septembru

V tozd Osnovna izdelava so prišli: za krogličarje Slavko Jagarinec, Izidor Kuzminski in Josip Podhraški; za odnašalce Marjan Mateuš, Martin Novak in Jurij Potočnik. V tozd Kristal so prišli: za brisalke stekla Brigita Brglez, Vesna Gašparič, Erika Mikše in Vlasta Per; za steklobrusilca Blaženka Čoh in Miroslav Podhraški ter za nevtralizatorja Franc Stojnšek. V tozd Dekor sta prišli za steklobrusilki Marica Gajški in Terezija Pristušek. V tozd Servisne dejavnosti pa sta prišla za voznika viličarja Branko Kanič in Daniel Krklec.

Vsem novim sodelavcem želimo mnogo delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva v našem steklarskem kolektivu!

Odšli v septembru

Iz tozda Osnovna izdelava so odšli: odnašalki Terezija Egatner zaradi izk-

ljučitve in Brankica Vinkovič zaradi odpovedi in krogličarja Ivan Kamenščak po odpovedi in Franc Ocvirk zaradi kazni. Iz tozda Kristal sta odšla

Invalidsko upokojen

Ignac Jernejšek

V septembru se je po dolgotrajnem bolniškem dopustu invalidsko upoko-jil naš sodelavec Ignac Jernejšek. Zdravstvene razmere mu niso več dopuščale, da bi se lahko delal, čeprav si je delati želel nadvse!

Ignac Jernejšek se je rodil 25. julija 1939 v vasi Cerovec pri Rogiški Slatini. Izhaja iz revne kmečke družine, v kateri je bilo petero otrok. Zato si je moral po končani osnovni šoli sam

pomočnik steklobrusilec Ignac Jernejšek zaradi invalidske upokojitve in steklobrusilka – pomočnica II Marija Poredski zaradi odpovedi. Iz delovne skupnosti skupnih služb so odšli: voznika viličarja Branko Kanič in Daniel Krklec zaradi premestitve v tozd Servisne dejavnosti in vodja tehnične priprave dela Marjan Marič zaradi odpovedi.

služiti kruh, ker ni bilo nobenih možnosti za kakršen koli uk.

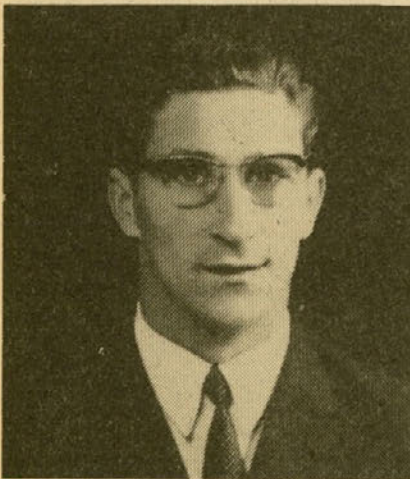
Leta 1955 se je Ignac zaposlil v steklarni kot odnašalec stekla. Imel je veliko veselje za ta poklic in kar hitro napredoval v krogličarja. Ker pa mu njegovo zdravstveno stanje ni dopuščalo napredovanja v steklarskem poklicu, se je moral prekvalificirati v steklobrusilca v upanju, da bo tam napredoval. Toda bolezen se je iz dneva v

dan razraščala, tako da je moral prenehati z delom in se invalidsko upokojil.

V Sranskih Makolah si je Ignac Jernejšek zgradil svoj dom. Tam bo živel s svojo družino, čeprav bi mnogo rajši še hodil na delo med nas...

Mi, Ignacovi sodelavci, želimo, da bi še kdaj prišel med nas. Svojo zaslužno pokojnino pa naj uživa še dolga, dolga leta!

Steklobrusilec Ignac Jernejšek se je invalidsko upokojil, bo pa še vedno prihajal med nas!

V spomin na sodelavca

Franc Gobec

Edina razpoložljiva fotografija pokojnega Franca Gobca, ki ga bomo sodelavci ohranili v trajnem spominu!

Z žalostjo smo v steklarni sprejeli novico, da je umrl član našega kolektiva – sodelavec Franc Gobec, delavec pri peči!

Pokojni Franc se je rodil 19. aprila 1940 v vasi Tuncovec kot sin kmečke družine. Po končani osemletki se je leta 1957 zaposlil v steklarni kot odnašalec stekla, kjer je kmalu napredoval v krogličarja. Potem je za nekaj let prekinil delovno razmerje, nato pa spet prišel za krogličarja k nam in bil to do zadnjega svojega delovnega dne, ki je bil hkrati tudi njegov zadnji dan življenja.

Franc Gobec je zelo mlad ostal brez staršev. Zato je bilo njegovo življenje v otroških letih zelo težko. Sam je ostal na kmetiji, se trudil in delal... Sedaj, ko si je zgradil novi dom in ko si je uredil družinsko življenje, pa ga je prerana smrt iztrgala njegovim najdražjim in njegovim prijateljem ter sodelavcem v štiridesetem letu starosti!

Sodelavca Franca bomo ohranili v trajnem spominu!

Prijatelji

Se zavedamo, kaj je varstvo pri delu?

Nerazdvojna sestavina dela

Varstvo pri delu nalaga delovnim organizacijam številne naloge, med njimi predvsem: varstvo ljudi pri delu, preprečevanje poškodb in nezgod pri delu, preprečevanje poklicnih obolenj, pospeševanje humanizacije dela in podobno. Človek se nahaja v določenem okolju in v njem dela, kjer nanj vplivajo najrazličnejši dejavniki – nekateri ugodno, nekateri neugodno. Varne delovne pogoje je mogoče uresničiti le s sodobnimi tehničnimi, zdravstvenimi, socialnimi in z drugimi ukrepi. Organizacija varstva pri delu mora ustrezati specifičnim zahtevam proizvodnje, obsegu delovne organizacije, razvejenosti delovnega področja, načinu dela, obsegu in stopnji navarnosti in drugim okoliščinam, ki so pogoj za uspešno varstvo pri delu.

Za preprečevanje nezgod oziroma poškodb pri delu je med važnimi dejavniki vzgajanje in poučevanje delavcev o varnem delu. V letu 1979 smo organizirali tri seminarje o tem, ki se jih je udeležilo 80 delavcev, predvsem vodstvenih in neposrednih vodij. S takimi seminarji poskušamo udeležence poučiti o najboljšem in najbolj varnem načinu opravljanja njihovih del in nalog ter o najboljši ureditvi njihovega delovnega okolja. S tem pa jih tudi seznanjamo z osnovami varstva pri de-

lu, s pravno ureditvijo tega področja, z navarnostmi električnega toka, z varnim delom pri rokovanju s strupenimi snovmi, z varnim delom na strojih in pripravah ter s prvo pomočjo v primerih nezgode pri delu.

Posebno skrb moramo nameniti zdravstvenemu preventivnemu varstvu delavcev, ker so ti pri delu izpostavljeni raznim, zdravju škodljivim in nevarnim učinkom. Najvažnejše naloge medicine dela so: utrjevati in vzdrževati čim večjo raven telesnega, du-

ševnega in socialnega zdravja delavcev, preprečevati okvare in škodljivosti, ki so v vzročni zvezi z delom in z delovnimi pogoji ter razvrščati delavce po njihovih fizioloških in psiholoških sposobnostih.

Obdobni in periodični zdravstveni pregledi so namenjeni delavcem na delovnih mestih s povečano navarnostjo za poškodbe ali zdravstvene okvare. Na te preglede smo v lanskem letu napotili 230 delavcev, ki delajo na takih delovnih mestih. Invalidsko ocenjenih pa je bilo 22 delavcev. Največ zaradi obolenj srca in ožilja ter zaradi obolenj prebavnega trakta.

Pregled nad poškodbami pri delu za leto 1979 kaže, da je bilo poškodb pri delu 158, med njimi 134 prav na delu in 24 na poti na delo oziroma z dela. Vzroki zanje so predvsem v tako imenovanem subjektivnem faktorju, torej v lastni nepazljivosti, nespoštovanju predpisov o varnem delu itn. prizadetih delavcev in v nesmotrnem ter nezanesljivem načinu dela.

Merjenje in preizkušanje zraka v delovnih prostorih steklarne poteka periodično in v odvisnosti od njegovega kvarjenja zaradi delovanja škodljivih substanc in postopkov ter načinov dela. Ekološke meritve, ki jih pri nas opravlja Inštitut za varstvo pri delu in varstvo okolja Maribor, razsvetljenosti, ropota in škodljivih kemičnih dejavnikov. Iz meritev je razvidno, da ekološki pogoji v vseh delovnih prostorih še ne zadoščajo določenim normativom in to kljub nenehnemu izboljševanju naših delovnih pogojev. Pomembno vlogo ima tehnična var-

nost oziroma preventivno delovanje. Pregledi in preizkušanje delovnih priprav in naprav imajo namen jamčiti njihovo varno uporabo. Zlasti, če po svoji konstrukciji in po svojem delovanju predstavljajo povečano nevarnost za okolico ali za njihove upravljavce. Zagotovili smo preglede delovnih priprav in naprav ter strojev, na katerih so bile ugotovljene manjše pomanjkljivosti. Večina jih je že v celoti odpravljenih.

V temeljnih organizacijah delujejo komisije za varstvo pri delu in za po-

žarno varnost. Vsaka komisija ima predsednika in člane, delo komisij pa usklajuje služba za varstvo pri delu. Komisije razpravljajo o varstvu pri delu oziroma o požarnem varstvu predvsem v svojih delovnih okoljih oziroma na delovnih mestih v njihovih tozdih. Delo komisij pa bo treba še bolj razčleniti, kakor to nakazujejo smernice 9. kongresa Zveze sindikatov Slovenije. Določiti bo treba predvsem njihove naloge, pristojnosti, pravice in odgovornost ter njihovo sestavo in metode dela.

BRUNO ŠVERKO

Ob tednu požarne varnosti

Prizadevni gasilci

Kakor vsako leto je tudi letos v oktobru teden požarne varnosti. Neglede na to, da je bil od 20. do 25. tega meseca, je prav, da vas seznanimo z letošnjo požarno preventivno ali preprečevalno akcijo. Z njo seznanjamo delovne ljudi in občane na požarne nevarnosti, ki vsako leto povzročijo ogromno gmotno škodo in ki terjajo tudi človeška življenja. Škode so še posebno velike zaradi požarov v organizacijah združenega dela.

Na srečo v naši delovni organizaciji nekaj zadnjih let ni bilo resnejšega požara, ki bi povzročil večjo gmotno škodo. Vendar je le prav, da znamo hitro in pravilno ukrepati v primeru požara

ali druge nesreče. Prizadevanja naših prostovoljnih gasilcev pa so usmerjena predvsem v to, da člane kolektiva in vse druge občane opozarjamo na vsakdanje primere požarov, na njihove možnosti, značilnosti in posledice – vse z enim namenom: odpraviti nevednost, malomarnost in neprevidnost. V veliki meri nam je uspelo usposobiti člane našega kolektiva, da delajo na svojih delovnih mestih v skladu s požarnovarnostnimi predpisi in da znajo v primeru izbruha požara pravilno ukrepati, se pravi gasiti požar, obvestiti gasilce, nuditi prvo pomoč itn.

Na svojih delovnih mestih opravljamo različna dela, ki jih spremljajo

tudi različne požarne nevarnosti. Od vsakega delavca je odvisna posredna in neposredna požarna nevarnost, zato moramo biti dodobra poučeni, kje, kdaj in kako lahko nastane požar na delovnem mestu. In da ga bomo lahko pogasili, če bi nastal, moramo dodobra poznati tudi ročne gasilne aparate in priročna sredstva za gašenje ter načine obveščanja gasilcev.

Upam, da ne bo odveč nekaj praktičnih nasvetov za varnost pred požarom! Vsak delavec bi jih moral spoštovati! In ti so:

- Čuvajmo dom, delovno mesto in okolje pred požarom!

Reševanje poškodovane jeklenke za varjenje iz goreče delavnice – foto Z. Novak

Preizkus zaščitne protipožarne obleke se je obnesel... foto Z. Novak

- Ne povzročajmo požarov!
- Preden zapustimo delovno mesto ali stanovanje, se prepričajmo, ali je vse zavarovano pred požarom!?
- Sproti preverjajmo, ali so plinske naprave zaprte, kadar jih ne uporabljamo, ali smo ugasnili grelne naprave, ki bi lahko povzročile požar, ali smo uga-

snili električne svetilke, ali so posode z lahko vnetljivimi tekočinami pravilno uskladiščene, ali smo umaknili gorljive predmete od grelnih naprav, ali smo izklopili radijski ali televizijski sprejemnik, kadar močno grmi in treska oziroma, kadar zapuščamo stanovanje za daljši čas? Ali imate vžigalice in vžigalnike shranjene tako, da otroci

do njih ne morejo? Ali veste, kako hitro obvestiti gasilce, če bi izbruhnil požar?

Vsa naša prizadevanja na področju požarne varnosti in preprečevanja požarov so tudi prispevek h krepitvi naše družbene samozaščite ter gospodarske moči naše družbe!
VINKO PLAVČAK

Trimsko tekmovanje med tozdi uspelo!

Na Boču vsi zadovoljni

Ob tridesetletnici samoupravljanja v steklarni ter ob obletnici prve seje delavskega sveta so osnovne organizacije naše delovne organizacije organizirale na Boču piknik. To je bila priložnost tudi za komisijo za rekreacijo, ki je za piknik pripravila posebne športne igre – rekreacijsko tekmovanje med temeljnimi organizacijami.

Reči moramo, da je bilo rekreacijsko tekmovanje na Boču dobro organizirano in da je bila udeležba zares množična. To kaže, da med našimi delavci je zanimanje za rekreacijsko udejstvovanje. Še zlasti, ker je bilo med sodelujočimi veliko takih, ki se sicer s športom sploh ne ukvarjajo!

Da bi trditev podkrepili, navajamo imena najboljših v posameznih tekmovalnih panogah oziroma disciplinah in število sodelujočih v njih!

V trimskem tekmovanju pikado, to je metanju posebnih puščic v tarčo, je sodelovalo 15 tekmovalk, najboljše pa so bile: 1. Sabol 16 točk, 2. Dangubič 10 in 3. Majdič 6 točk. Med 40 moškimi so bili najboljši v pikadu: 1. Jože Šiljak 36 točk, 2. Ivan Cerovski 16 in 3. Richard Melcer 16 točk.

V krosu na 1000 metrov je sodelovalo 10 tekmovalk, najboljše pa so bile: 1.

Branka Gluhar, 2. Sonja Brezinščak in 3. Blaženka Čoh. Med 35 moškimi so bili v skupini do 30 let najboljši: 1. Marko Trunkelj, 2. Branko Smeh in 3. Bojan Koštrun. V skupini nad 30 let pa so bili najboljši: 1. Franc Vehovar, 2. Dušan Petrovski in 3. Peter Dofenik.

Pri tekmovanju v krosu naj posebej poudarimo pripravljenost starejših sodelavcev, da s svojim nastopom pomagajo zastopati barve svojega tozda in še to, da je vse potekalo brezhibno. Vse to je bilo mogoče razbrati z zadovoljnih obrazov, ko smo razdeljevali diplome in priznanja.

V vlečenju vrvi je sodelovalo kar šest moštev in sicer vseh petih tozdov in delovne skupnosti skupnih služb. Rezultati v predtekmovanju so bili naslednji: tozd Osnovna izdelava : delovna skupnost skupnih služb 2:0, tozd Dekor Kozje : tozd Servisne dejavno-

sti 2:0 in tozd Dodelava : tozd Kristal 1:2. Zmagovalne vrste so se potem pomerile še med seboj za prva tri mesta in zabeležile tele izide: tozd Osnovna izdelava : tozd Dekor Kozje 2:0, tozd Dekor Kozje : tozd Kristal 1:2 in tozd Kristal : tozd Osnovna izdelava 0:2. Tako so se posamezne vrste razvrstile takole: 1. tozd Osnovna izdelava, 2. tozd Kristal, 3. tozd Dekor Kozje, 4. tozd Dodelava, 5. delovna skupnost skupnih služb in 6. tozd Servisne dejavnosti.

Za zanimivost še to, da je sodelovalo v vlečenju vrvi 48 tekmovalcev.

V nogometu so nastopila štiri moštva z 28 nastopajočimi. Po zanimivih srečanjih so se zvrstila takole: 1. tozd Osnovna izdelava 4 točke, 2. delovna skupnost skupnih služb 2 točki, 3. tozd Dekor Kozje in 4. tozd Kristal – oba brez zmage!

Če seštejemo vse sodelujoče na trimskem tekmovanju med temeljnimi organizacijami, dobimo število 93. To pa je zelo ugoden podatek, saj pomeni med drugim več kot 7 odstotkov vseh zaposlenih v steklarni!

STIPE PEŠIČ

Občinski svet zveze sindikatov je razpisal delavske športne igre

Prijavite se!

Da bi uspešno sodelovali na letošnjih delavskih športnih igrah, ki jih je razpisal občinski svet Zveze sindikatov Šmarje pri Jelšah, moramo sestaviti ustrezno močno in kar se dá kvalitetno zastopstvo naše staklarne.

Vse vodje ekip prosimo, da sestavijo sezname tekmovalcev in morebitnih rezerv in da vse tiste, ki bodo nastopali, sproti seznanjajo s tekmovalnimi razporedi.

Za delavske športne igre je program tekmovalj naslednji (v oklepajih na-

vajamo tudi imena vodij ekip!):

Rokomet: moški 15. oktobra ob 15. uri v Šmarju (Sabljal) in ženske 17. oktobra ob 16. uri v Šmarju (Dangubič).

Streljanje: ženske 22. oktobra ob 15. uri v Rogoški Slatini (Poš).

Košarka: moški 19. novembra ob 15. uri v Šmarju (Fenko) in ženske 21. novembra ob 16. uri v Šmarju (Dangubič).

Odbojka: moški 10. decembra ob 15. uri v Rogatcu (Fenko, Sabljak) in ženske 12. decembra ob 16. uri v Rogatcu (Dangubič).

Kegljanje: moški – čas tekmovanja bo določen naknadno! (Trunkelj) in

STEKLAR

ženske – čas bo določen naknadno! – (Perkovič).

Za delavske športne igre med tozdi je razpored tekmovalni zaenkrat naslednji:

Šah: moški 25. oktobra ob 9. uri v steklarni (Tišma) in ženske 25. oktobra ob 9. uri v steklarni (Perkovič).

Kečkanje: moški 20. decembra ob 14. uri v Sentjurju (Trunkelj) in ženske

20. decembra ob 14. uri v Sentjurju (Perkovič).

Vsi vodje in tekmovalci naj razpored spoštujejo in ne zamujajo!
STIPE PEŠIČ

Za razvedrilo

Nagradna križanka št. 77

Med reševalce nagradne križanke št. 77 bomo z žrebom razdelili 150 dinarjev, in sicer prvo nagrado 70 dinarjev, drugo nagrado 50 dinarjev in tretjo nagrado 30 dinarjev. Pri tem prosimo vse reševalce, naj vsakdo odda le po eno rešitev!

Rešitve nagradne križanke pošljite na naslov: uredništvo časopisa »Steklar«, steklarna »Boris Kidrič«, 63250 Rogaška Slatina, Ulica talcev 1 ali pa jih oddajte v nabiralnik za časopis »Steklar« pri vhodu v steklarno. Na pisemsko ovojnico ne pozabite pripisati »ZA NAGRADNO KRIŽANKO ŠT. 77«!

Pri zbiranju rešitev bomo upoštevali le pravilne in tiste, ki bodo prispele na naslov uredništva ali ki bodo oddane v skrinjico za časopi »Steklar« do vključno 15. novembra letos!

Za nagradno križanko št. 76 je žreb namenil prvo nagrado 70 dinarjev Moniki Osek, drugo nagrado 50 dinarjev Marjanu Lanegerju in tretjo nagrado 30 dinarjev Ireni Jutriša.

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo!

Rešitev nagradne križanke št. 76: vodoravno – Samobor, kalina, tvorec, purica, ranar, kamera, P, Ale, Tbilisi, BL, žito, Oman, kura, AT, Maročan, han, R, banana, itali (pravilno: itala!), korito, ovinek, Karasi, vročica.

UREDNIŠTVO

STEKLAR	DOBA, VEČJE RAZDOBJE	KOS KAMNINE SKALA	ZACETEK DIRKE	PISALNA POTREBŠČINA	OSEBNI ZAIHEK	KONEC POLOTKA	TOMA	STEKLAR	GORA V HIMALAJI (8470m)	ŽELATI-NA IZ ALG	SLOV. PEVKA (NECA)	PRED-LOG	AMER. M. IME	BALE-RINA PAVLO-VA
IZVOZ								POLITI-ČNO DRU-ŠTVO NA SICILIJI PROSTIPAN MOLILNICA						
REGIS-TRIRANA PRAVICA							SKLADIŠ-ČE SLOV. IGRALKA (MAJDA)							
KOS POHIS-TVA						NAGRADA PRI ŠPORTU AF. DRŽAVA					MAKARSKA VEČ INDIJSKIH PESNIKOV			
OSEBA IZ STGR. MITOLO-GIJE					IGRA Z ŽOGO FRANČ. SLIKAR								GLADINA	TATIN-SKA PTICA
STAR SLOVAN				GOZDNI PTIČ OTOK V INDO-NEZIJI						GOZDNI SADEŽ	LJUBSKA REPUBL. SLOVENIJA ŽUPANČIČ			
KUB.	DOMAČA ŽIVAL	PREDSEDNIK PR-VEGA DS STEKLAR-NE		OZD V HARIBORU										
NAUK O RAST-LINAH									TRAVA DRUGE KOŠNJE HEDRET					
SOSED. DRŽAVA								STARA ŽITNA MERA						
POVER-JENIK								HRIČ PRI ROČ. SLATINI						

Glasilo »Steklar« ureja uredniški odbor: Boris Firer, Ferdo Kampuš, Tone Klokočovnik, Milorad Kračun, Zlatko Novak, Drago Ulčnik in Franc Vehovar. Predsednik izdajateljskega sveta Alojz Juhart. Predsednik uredniškega odbora Milorad Kračun. Vršilec dolžnosti glavnega in odgovornega urednika Zlatko Novak. Tajnica uredništva Cita Novak – Likovna zasnova in oblikovanje Leon Rebolj – Uredništvo »Steklarja«: Steklarna »Boris Kidrič«, 63250 Rogaška Slatina, Ulica talcev 1, telefon (063) 811-611 – Glasilo izdajata steklarna »Boris Kidrič« in Steklarska šola – Rokopisov in fotografij uredništvo ne vrača – Naklada 1700 izvodov – Tiska ČGP »Delo«, Ljubljana.